Zesde Jaer. Nr 35. Zaterdag, 3 September 1859.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de We J.-P. Collée, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, no 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk. . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . . 15 »
De reklamen » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duerlyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 3 SEPTEMBER.

Water der Maes.

De aftapping der Maes is nog altyd eene moeijelykheid tusschen het hollandsche en het belgische gouvernement, welke op verre na nog niet schynt opgelost te zyn. Het is nu vyf jaren dat men in Holland klaegt over het nadeel dat, zoo men zegt, den Noorderbuer door ons wordt aengedaen. Ziehier hoe de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, die aen haer gouvernement zeer scherp zyne lauwheid verwyt, ons den duim op de keel zou zetten, en ons dwingen het aftappen te staken :

« Maer er is onzes bedunkens gedurende vyf jaren genoeg over de zaek gesproken, zoo dat de tyd tot handelen daer is. *Door het sluiten van de sluis te Maestricht, kan men de Belgen de aftappingen beletten.* De regering wil daertoe niet geerne overgaen, omdat dit afbreuk zou doen aen de vriendschappelyke betrekking, waerin wy tot onzen nabuer staen.

» Nu wy stellen hooge prys op goede nabuerschap en vriendschappelyke verhouding; maer als deze steeds ten onze koste moeten gehandhaefd worden, dan komt ons de vriendschap duer te staen en dan geven wy aen wat minder vriendschap met wat minder schade den voorkeur.

» De Belgen verliezen by het onderhandelen niets ; hoe langer dit gerekt wordt, des te nader komen zy by hun doel ; eindelyk is hun kanael gereed en de zaek is een *fait accompli*. Als het dan uitgemaekt wordt dat zy tegen de traktaten hebben gehandeld, vragen zy ons nederig excuse en lagchen over onze onnoozelheid, om te onderhandelen waer dit juist het doel bevorderde, hetwelk onze zaek was te verydelen.

» Dat men tegen den nabuer niet onmiddelyk de uiterste middelen bezigt verdient goedkeuring ; maer wy hebben nu reeds vyf jaren geduld gehad, vyf jaren onderhandeld, ons vyf jaren om den tuin laten leiden ; ons dunkt dat de belgische regering zich nu niet beklagen kan als wy zeggen :

» Het heeft nu reeds lang genoeg geduerd ; ziedaer ons *ultimatum*, treedt gy niet binnen een bepaelden tyd toe, dan sluiten wy de sluis te Maestricht en bezorgen ons op die wyze zelven regt.

Men leest in het *Journal de Charleroi*, aen welk blad wy de verantwoordelykheid van het nieuws overlaten, dat prins de Chimay dynsdag van Parys te Brussel is aengekomen en onmiddelyk door koning Leopold is ontvangen geworden. Volgens het blad zou de afgeveerdigde met den koning het tydstip en de plaets hebben bepaeld, waerop onze vorst eene samenkomst zou hebben met keizer Napoleon ; dezelve is bepaeld op de eerste dagen van september, en Compiègne zou de plaets zyn waer de twee vorsten elkander zouden ontmoeten.

De *Courrier de l'Europe*, een fransch blad dat te Londen wordt uitgegeven, bevat het volgende stuk, dat nogmaels betrek heeft op de algemeene kwytschelding van straffen. Wy nemen het op ten titel van dokument over de party, waeraen de engelsche gastvryheid eene schuilplaets opent.

VERKLARING.

BY EENPARIGHEID GESTEMD DOOR DE FRANSCHE BANNELINGEN DER REVOLUTIONNAIRE GEMEENTE.

Aen onze medeburgers.

« Het gebouw is bekroond. Het keizerryk heeft zynen hoon jegens ons voltrokken ; het heeft denzelven gansch en geheel gemaekt ; het verleent ons volle kwytschelding. Beleediging, strik of vrees voor de toekomst, het schelt ons kwyt... doch wy schelden hem niet kwyt. De principen vergeven niet. De republiekanen van february vergeven niet aen den Keizer van december. Tegen zyne vergiffenis protesteren zy. Na te hebben durven straffen durft hy nu komen ontslaen, en aldus voltrekt hy zyne overweldiging. De misdaed heeft het regt niet van vergiffenis te schenken aen de slagtoffers. Zy heeft niet meer regt om genade te verleenen dan om in ballingschap te zenden. Het regt van genade gaet slechts gepaerd met het regt van straffen, en dit regt is aen ons, aen ons tegen hem.

» Hetgeen wy gisteren waren, wy zyn het heden nog en zullen het morgen, altyd en overal wezen, in het ballingschap of in Frankryk, niettegenstaende alle zyne Staetsaenslagen, alle zyne genade verleeningen ; wy hebben alle regt op hem en alle regt voor ons. Wat was er tegenover de uitoefening van ons heilig en opperste regt welk boven alle zyne goedertierendheid en strengheid de overhand behoeft ? Een dadelyk geweld dat terugwykt, een hinderpael die omvalt, eene deur die opengaet. Vry aen ons nu van er uit voordeel te trekken naer ons goeddunken voor de noodwendigheden onzer zaek. Aen hem zyn wy slechts regtveerdigheid verschuldigd. Vroeg of laet zullen wy ze hem laten wedervaren. Indien wy dus vroeg of laet naer Frankryk terugkeeren, wy verklaren het opentlyk, zullen wy er binnen komen gelyk wy er uitgegaen zyn, namelyk als burgers, wy zullen er binnen komen uit ons volle en heele regt en om beter gansch onzen pligt te kwyten.

» De gedelegueerde,
» FELIX PIAT.

» Londen, 21 augustus 1859. »

Raedgevingen aen de lanbouwers voor de maend september.

In september moet men ernstig denken aen het zoeken van 't beste zaed voor de herfstzaeijingen. Het gewigtigste punt is by die gelegenheid over zaed van beste soort te beschikken. Daervoor bestaet een weinig gekend en derhalve weinig gebezigd middel, dat in 't bereik van elkeen is. Hetzelve vordert maer eenige zorgen en veel geduld. Ziehier waerin het bestaet : Op het oogenblik der inoogsting van elke graensoort, kiest men de schoonste aren en men legt ze ter zyde, doch niet in groote hoeveelheid ; een kleine schoof uitgezochte aren is toereikend. Van die aren neemt men den top en het onderste af en men plukt aendachtiglyk, met de hand, de *middelkorrels* van elke aer, opdat men al de gerimpelde of kwalyk gevormde aren zou kunnen wegwerpen en alleen de volstrekt onberispelyke behouden. Als men aldus een halven liter van elke soort vergaerd heeft, zaeit men dien op een hofbed, voorbereid en bemest als voor eene moeshofteelt. Elke stam zal vervolgens worden verpoot als de porreijen, en wel op gelyken afstand, in een goed gereinigden en overvloediglyk bemesten grond.

Ook van de aldus gewonnen koornaren neemt men slechts de middenkorrels, die volmaekter zyn dan die van de onderen bovendeelen, en het volgende jaer zaeit men ze met de zelfde voorzorgen Aldus wint men, op tyd van twee jaren, tarwe, rogge en gerst uit zaed van overbeste hoedanigheid, vry van alle korrels die onkruid voortbrengen, en in genoegzame hoeveelheid om uitgestrekte velden te bezaeijen.

Men kan de ter zaeijing bestemde granen niet te zorgvuldig wannen en reinigen. Daervoor zyn er verscheidene goede werktuigen voor handen. Het bestuer van uw comice zal ze u weten aen te wyzen.

Indien men voornemens is tweejarige klaervelden met tarwe te bezaeijen, men verkiest, om de klavers door eene diepe ploeging in den grond te steken, het oogenblik als, uit hoofde der regens des aenvangs van september, die plant den bodem met een overvloedigen wasdom zal hebben bedekt.

Dat zal voor de tarwe een beste mest uitmaken, vooral

DON JOSÉ DE SAN MARTIN.

EENE MOORD TE CADIX.

Don José de San Martin, die zoo veel by droeg om de onafhankelykheid der Argentynsche provincien, van Chilli, Peru en Columbia, deels tot stand te brengen, deels uit te breiden, en die in Zuid-Amerika meer algemeen onder den naem van den *held van Maypu* bekend is, is over eenigen tyd te Boulogne-sur-Mer overleden. Het volgende is eene episode uit zyne aen gebeurtenissen zoo byzonder ryke loopbaen.

Op eenen avond van de maend mei 1808, verliet een man van dertigjarigen ouderdom, lang van gestalte, met mannelyk schoone trekken, en den uniform der staf-officieren dragende, de schoone olmboom lanen van Salameda, en begaf zich naer het doorgaens druk bezochte gedeelte der stad Cadix.

De krachtige wilsuitdrukking, welke het gelaet van den officier kenschetste, stak zonderling af by zynen behoedzamen en beschroomden gang. Trouwens, de stad was dien avond met allerlei geheimzinnige geruchten vervuld. Aen den havenkant verhief zich een dof gebrom van menschelyke stemmen, hetwelk zich in de elders heerschende stilte verloor. De meeste huizen der stad waren, zoo niet verlaten, dan toch alle zorgvuldig gesloten, en geen enkel licht brak door de overal heerschende geheimzinnige duisternis. Alleenlyk waren de hotels van den alcade en de borrigidors flauw verlicht. Het paleis van den kapitein-generael was buitendien omringd door eene talryke wacht, welke de meeste waekzaemheid scheen in acht te nemen.

By tusschenpoozen verscheen by fakkellicht, aen de hoeken der straten, eene lange ry mannen uit de heffe des volks, matroozen, kinderen in lompen gehuld, en moniken met vonkelende oogen, het kruisbeeld in de hand dragende. Doch deze vreemde processie trok voorby als in een droom, en alles keerde tot de vorige stilte terug.

De officier, het paleis van den kapitein-generael bereikt hebbende, trad het binnen en doorliep de verschillende gangen met eene zekerheid, welke eene groote bekendheid met de localiteit verried. Deze jongman heette Don José de San Martin, zoon van den kolonel Juan San Martin, en was geboren in Zuid-Amerika te Yapeyn, eene kleine stad, welke thans onder het gebied behoort van de Argentynsche republiek. Voor de militaire loopbaen bestemd zynde, was hy vroegtydig te Madrid gekomen, had zyne studien op de schitterenste wyze volbragt, en zich door zynen moed en bekwaemheid in verscheidene gevaerlyke ondernemingen onderscheiden. Even vóór den oorlog van 1808 was hy als eerste adjudant geattacheerd by den generael Solano, kapitein-generael van Andalusië.

De dag, waerop in den aenvang van dit verhael gedoeld wordt, was voor den generael Solano vervuld met schrik en ongerustheid. Hy was genoodzaekt geweest, zyn gewoon verblyf te Puerto di Santa-Maris te verlaten, om zich naer Cadix te begeven, waer de opgewondenheid der bevolking de grootste gevaren deed duchten. Inderdaed had de inhechtenis neming van de koninglyke familie te Bayonne en de van Ferdinand VII en Karel IV afgeperste abdicatiën in de Asturiën eene oproerige beweging doen ontstaen, welke in eenen oogwenk zich ook tot Gallicië, Oud-Castilië, Estramadura en Andalusië uitstrekte.

Montyo had zich, als gezant van de insurrectionnele junta van Sevilla, by den generael Solano vervoegd, ten einde hem te noodzaken de volksbeweging te ondersteunen en de in de haven van Cadix liggende Fransche vloot met alle magt afbreuk te doen. Doch de generael, die vroeger onder de Fransche vlag gediend had, wilde daervan niets weten, en in de onmogelykheid waerin hy zich bevond, om met krachtigen arm de volksbeweging te bedwingen, hat hy alleenlyk volmagt gegeven tot het doen van wervingen.

Don José de San Martin had de gewoonte, om alle nachten by den generael Solano door te brengen, die eenigzins aen droefheid leed en byzonder zenuwachtig was. Deze beide mannen geleken elkander op eene sprekende wyze. Alleen het verschil van jaren bragt eenige verandering in beider gelaetstrekken te weeg, doch voor het overige zoude men hen voor een en denzelfden persoon aengezien hebben.

Toen Don José de kamer van den generael binnentrad, was deze verdiept in het lezen van eene depêche, waerby hem gemeld werd, dat de kapitein-generael Filangieri, die zich tegen den opstand had verzet, op de wreedaerdigste wyze te Villa-Franca was om het leven gebragt, even als de graef d'Aguila, die met kolfslagen was vermoord geworden.

Solano reikte den brief aen zynen adjudant over, die by het lezen van denzelven zigtbaer verbleekte, en, terwyl de generael zich gekleed op zyn bed wierp en spoedig insliep, sloot Don José den geheelen nacht geen oog digt, angstig luisterende naer elk gerucht, dat eene pooging der oproerlingen kon doen vermoeden ; doch alles bleef stil, en zelfs gedurende het eerste gedeelte van den daerop volgenden morgend werd de rust geen enkel oogenblik gestoord. De generael en zyn adjudant dineerden, volgens gewoonte, ten drie ure des namiddags, waerna laetstgenoemden, zonder eenigen achterdocht te voeden, naer het eiland Leon vertrok, alwaer zyne tegenwoordigheid door eene dringende dienstzaek vereischt werd.

Doch nauwelyks ter halver wege den schoonen straetweg bereikt hebbende, welke naer dat eiland voert, meende hy in de verte in de rigting der stad Cadix oproerige en verwarde kreten van eene opeengepakte menigte te hooren, welke hem noopten, om op zyne schreden terug te keeren.

De byeengeschoolde menigte was in de aen het paleis van den kapitein-generael grenzende straten zoo groot, dat Don José zich slechts met de grootste moeite eenen weg konde